

KLACHTNUMMER : 24.082

De Klachtencommissie voor GGZ Noord-Holland-Noord

HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHTEN IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A., geboren op [...],
verblijvende in kliniek B. van GGZ Noord-Holland Noord te C. (hierna te noemen; de instelling)
hierna te noemen: klager,

tegen

D.
werkzaam als psychiater bij de instelling,
hierna te noemen: verweerder.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulieren gedateerd [...].
- Verweerschrift, ontvangen op [...].

De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage in zijn behandeldossier gehad.

Partijen hebben hun standpunt voor de klachtencommissie toegelicht op de zitting van [...].

Aanwezig waren klager, bijgestaan door de patiëntenvertrouwenspersoon E. (hierna pvp),
F. , arts, werkzaam in de instelling, namens verweerder,
G. , verpleegkundige, werkzaam in de instelling.

Telefonisch is de mentor van klager, H. (hierna te noemen: mentor) voorafgaand aan de zitting gehoord. De voorzitter heeft tijdens de zitting zijn standpunten verwoord.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

Klager maakt bezwaar tegen:

1. Verplichte zorg in de vorm van medicatie middels toediening [...]olanzapine [...](depot) terwijl klager daar ernstige bijwerkingen van krijgt, [...];
2. Insluiting in de separeer op [...];
3. Het kwijtraken van [...] van klager, na terugkeer uit de separeer.
4. Het kwijtraken van [...], tijdens zijn verblijf in de separeer.

Ter zitting hebben klager en de pvp nog toegelicht dat klager wel bereid is in te stemmen met een depot van [...].

Voorts hebben klager en de pvp aangegeven dat in het kader van de separatie naar een minder vergaande oplossing gezocht had moeten worden, waarbij klager naar buiten of naar de tuin had kunnen gaan.

Tot slot hebben klager en de pvp zich op het standpunt gesteld dat dat het kwijtraken van [...] van klager zo nauw verbonden is met de separatie dat dit onder het klachtrecht van de Wvvggz dient te vallen. Deze zaten namelijk in de broek die klager droeg toen hij gesepareerd werd. Ook de andere kwesties (onder klachtonderdeel 4 genoemd) vallen aldus klager en de pvp onder het klachtrecht van de Wvvggz, omdat die met de separatie verband houden.

2.2 STANDPUNT MENTOR

Ten aanzien van de medicatie heeft de mentor naar voren gebracht dat klager altijd al minder medicatie wil. Hij is inmiddels zo'n [...] jaar mentor van klager. Aanvankelijk had klager nog ziekte-inzicht, maar momenteel niet meer. De huidige dosering [...] geeft een goede balans. Naarmate klager ouder is, ontstaat er ook sneller een crisis. Hij begrijpt dat de bijwerkingen die klager van de medicatie ervaart, niet prettig zijn. Misschien zijn daarvoor andere oplossingen mogelijk. Wellicht is[...] een mogelijkheid. Maar eerst moet de inwerktijd van de medicatie afgewacht worden. Ten aanzien van de separatie merkt de mentor op dat hij daar niet bij is geweest. Hij merkt op dat het ZAG van [...], dat daaraan voorafging, al vreselijk was, door het gedrag van klager. Ook via [...]

2.3 STANDPUNT VERWEERDER

Verweerder heeft zich op het standpunt gesteld dat klager een schizo affectieve stoornis, van het bipolaire type met manisch psychotische decompensaties heeft, met daaruit voortvloeiend dreigend ernstig nadeel, namelijk sociaal maatschappelijke teloorgang, en verbale en fysieke agressie richting derden.

Omdat er sprake is van matig (en wisselend) ziektebesef en ziekte-inzicht, en er geen bereidwilligheid is voor het gebruiken van antipsychotica is dwang geïndiceerd.

Verweerder is van oordeel dat dwangmedicatie proportioneel is, omdat het dreigend ernstig nadeel van dusdanige ernst is, dat het dwangbehandeling rechtvaardigt.

Het is ook subsidiair. Opname van klager met als doel instellen op antipsychotica depot waarbij klager (m.b.t. dosering van de depot) een eigen regie voerde heeft niet geleid tot afname van psychose(s) en dus niet tot het wegnemen van het dreigend ernstig nadeel. Het is bovendien doelmatig. Behandelen met antipsychotica is volgens de richtlijnen geïndiceerd bij een schizo affectieve stoornis van het bipolaire type.

Ter zitting is namens verweerder nog aanvullend verklaard dat met klager vaak wordt meegedacht over de dosering van zijn medicatie, maar dat het dossier laat zien dat als klager in zijn visie wordt gevolgd, dit leidt tot verergering van zijn ziektebeeld. Daarom kan de dosering niet lager of in een geringere frequentie.

Ten aanzien van de separatie is aangegeven dat aan klager voorafgaand aan de separatie alternatieven zijn aangeboden, maar dat klager hierop niet is ingegaan. [...]

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht(en) gaat de commissie uit van de volgende feiten.

Klager is bekend met bekend met een schizo affectieve stoornis, bipolaire type.

Klager is sinds[...] opgenomen in de instelling, aanvankelijk in het kader van een crisismaatregel.

Bij mondelinge uitspraak van [...], schriftelijk uitgewerkt in een beschikking op [...], heeft de rechtbank Noord-Holland, locatie I. een zorgmachtiging verleend voor de duur van twaalf maanden. Daarbij zijn onder meer het toedienen van medicatie, het beperken van bewegingsvrijheid (telkens maximaal drie maanden), het insluiten van betrokkene (telkens maximaal zeven dagen) en het opnemen in een accommodatie (telkens maximaal drie maanden) als vormen van verplichte zorg toegewezen.

Op [...] heeft klager om verdere escalatie te voorkomen [...] ingrijpmedicatie intramusculair gehad [...] waarbij klager ook gesepareerd is geweest. Dit is op die dag met klager besproken.

Op [...] is klager schriftelijk per [...] verplichte zorg aangezegd, bestaande uit het toedienen van medicatie, insluiten, beperken van de bewegingsvrijheid en opnemen in een accommodatie.

Klager is ingesteld op een medicatie van olanzapine van [...]

3.3 TOETSING CRITERIA/BEOORDELING

De klachtencommissie stelt het volgende voorop.

Artikel 2:1 Wvggz bepaalt dat bij alle fases ten aanzien van verplichte zorg dient te worden beoordeeld of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Bovendien staat voorkomen van dwang centraal, eerst zullen alle alternatieven die zijn gebaseerd op vrijwilligheid volledig moeten worden benut.

Klacht 1

richt zich tegen de beslissingen van de zorgverantwoordelijke om klager in het kader van de crisismaatregel/zorgmachtiging verplichte zorg te verlenen in de vorm van toediening van (ingrijp)medicatie.

Zowel de mentor van klager als verweerder geeft aan dat de medicatie zoals deze nu wordt gegeven, leidt tot de juiste balans bij klager. Dit wordt ondersteund door dossier onderzoek, waaruit naar voren komt dat een dosering olanzapine van [...] te weinig is, omdat dit bij klager leidt tot ontremming, zoals recent nog is gebleken. Voorts blijkt het uit het dossier dat andere middelen bij klager tot nu toe onvoldoende hebben gewerkt

Eerder dit jaar is klager, toen hij nog ambulante behandeling was, met instemming van de behandelend psychiater, van medicatie in depotvorm naar medicatie oraal overgestapt. Gezien de ontremming die vervolgens ontstond, en het matige ziekte-inzicht bij klager kan het niet anders dan dat klager medicatie-ontrouw is geweest.

Er zijn thans geen minder bezwarende alternatieven die hetzelfde beoogde effect hebben.

Door verweerder wordt bovendien, voor zover mogelijk, met klager meegedacht in het kader van de bijwerkingen. Onder meer wordt overwogen, na de inwerktime van het depot, ook [...] voor te schrijven aan klager. Deze medicatie vindt klager op grond van ervaringen uit het verleden ook prettig.

Op grond van het voorgaande is de klachtencommissie van oordeel dat de beslissing om over te gaan tot het toedienen van medicatie in depotvorm noodzakelijk, proportioneel en doelmatig is geweest. Ook de veiligheid is hiermee gediend. Daarmee is klacht 1 ongegrond.

Klacht 2

richt zich tegen de separatie op [...].

Er was op [...] sprake van steeds meer oplopende spanningen bij klager, al begonnen in de dagen daaraan voorafgaand. Ook de mentor van klager heeft daarvan melding gemaakt. Daarbij zijn door

verweerder alternatieven aangeboden aan klager, waaronder terugkeer naar zijn kamer. Klager heeft de aangeboden alternatieven geweigerd.[...]

Naar het oordeel van de klachtencommissie is de beslissing van verweerder om over te gaan tot separatie op [...] in de door verweerder en klager beschreven situatie, de meest geëigende oplossing, waarbij verweerder doelmatig en proportioneel heeft gehandeld. Ook de veiligheid was hiermee gewaarborgd. Dit klachtonderdeel is daarom ongegrond.

Daaraan doet niet af dat in de 8:9 brief niet het moment en het tijdstip van de (ingrijpmedicatie en) separatie zijn vermeld. Voor klager is volledig duidelijk geweest op welk moment hij de ingrijpmedicatie heeft gekregen en vervolgens de separatie is aangevangen. [...]. Klager is dan ook niet in zijn belangen geschaad.

Klacht 3

ziet op een verdwenen [...] van klager, die zijn ingenomen op het moment van separatie. Hoewel deze klacht niet onder de Wvvggz valt – het betreft immers geen verplichte zorg - wil de klachtencommissie hierover het volgende opmerken.

De klachtencommissie stelt vast, aan de hand van de verklaring van de verpleegkundige ter zitting, dat binnen de instelling geen protocol van kracht is, waarbij registratie van de spullen van een betrokkene die voorafgaand aan separatie in beslag worden genomen, plaatsvindt. Deze goederen worden volgens de verklaring ter zitting in een kast gelegd en na separatie weer aan betrokkene teruggegeven. Echter, wanneer een betrokkene ontkent de goederen te hebben teruggekregen, is er geen bewijs dat dit inderdaad is gebeurd. Zolang er geen standaard handelwijze door de instelling wordt gehanteerd om de goederen die in verband met een separatie in beslag worden genomen, te registreren en een betrokkene bij teruggave na de separatie voor ontvangst te laten tekenen, kan dit tot onnodige discussie en onenigheid leiden. De bewijslast dat in beslaggenomen goederen teruggegeven zijn, rust immers op de instelling.

De klachtencommissie beveelt dan ook de instelling aan een en ander protocollair vast te leggen in de hiervoor bedoelde zin.

De stelling van de pvp dat dit klachtonderdeel onder de Wvvggz valt, en de klachtencommissie dus bevoegd is over deze klacht te oordelen, volgt de commissie niet. Het gegeven dat een en ander in het kader van een gedwongen separatie is gebeurd, maakt nog niet dat dit onder verplichte zorg valt, zoals bedoeld in de Wvvggz. De commissie hanteert in dat opzicht een striktere benadering dan de pvp voorstaat.

Klacht 4

richt zich tegen het kwijtraken van[...] tijdens separatie

De onvrede van klager over de kwijtgeraakte [...] tijdens zijn verblijf in separatie vallen niet onder het klachtrecht van de Wvvggz en kunnen daarom als zodanig niet als klacht door de klachtencommissie worden behandeld. Voor dit onderdeel geldt in nog sterkere mate dan voor klachtonderdeel 3 dat dit niet onder verplichte zorg in de zin van de Wvvggz valt. Klager kan dit onderdeel van zijn klacht aan de klachtenfunctionaris voorleggen.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klachtonderdelen 1, 2 van klager zijn **ongegrond**

De klachtencommissie is niet bevoegd over klachtonderdelen 3 en 4 te oordelen.

Aldus gedaan te C. op [...] verzonden op [...]

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. M.M.G.C. Mulder (lid-jurist), J.F. Hammink (lid-psychiater) (leden),

Namens deze,

mr. Ph. Burgers

Voorzitter

Beroep

De Wvvgz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSPRAAK WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A. , cliënt

E., PVP

J., Geneesheer-directeur

GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)

D., zorgverantwoordelijke

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.